

Vlaams
Parlement

ingediend op **23** (2016-2017) – Nr. 2
16 november 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Jos Lantmeeters

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de uitvoering van de begroting
van de Vlaamse rechtspersonen
zonder raad van bestuur
voor het begrotingsjaar 2015

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting:

Voorzitter: Paul Van Miert.

Vaste leden:

Paul Cordy, Matthias Diependaele, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Jan Peumans, Paul Van Miert;
Jenne De Potter, Katrien Schryvers, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;
Jan Bertels, Joris Vandenbroucke;
Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Annick De Ridder, Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;
Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, Katrien Partyka;
Rik Daems, Marino Keulen;
Michèle Hostekint, Güler Turan;
Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

23 (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet van de algemene rekening

36-A (2016-2017) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof

INHOUD

I.	Toelichting door Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie	5
II.	Toelichting door mevrouw Hilde François, raadsheer bij het Rekenhof	5
	1. Inleiding	5
	2. Algemene rekeningen en de ESR-geconsolideerde rekening	5
	3. Aangepast publicatiebeleid Rekenhof	5
	4. Rapporteringscyclus	6
	5. Structuur van het rekeningenrapport 2015	6
III.	Toelichting door Raf Carmeliet, eerste auditeur bij het Rekenhof	7
	1. Algemene Rekeningen	7
	1.1. Wat?	7
	1.2. Begrotingsresultaat 2015	7
	2. Rapportering over de uitvoering van de begroting	7
	2.1. Uitsluitend getailleerde cijfers, maar geen inhoudelijke bespreking en analyse	7
	2.2. Problemen van jaarafgrenzing	7
	2.3. Ontvangsten bijzondere financieringswet	8
	2.4. Ontvangsten van gewestelijke belastingen	9
	3. Balans en resultatenrekening	9
	3.1. De actiefzijde	9
	3.2. De passiefzijde	9
	3.3. Opmerkingen bij de balans	9
	3.4. Vorderingen	10
	3.5. Eigen vermogen	11
	3.6. Voorzieningen	11
	3.7. Overlopende rekeningen	11
	3.8. Resultatenrekening	11
	3.9. Federale operatoren	12
	3.10. Betaalgedrag	12
	4. Jaarrekeningen Vlaamse rechtspersonen	13
	4.1. Afspraken single audit 2015	13
	4.2. Belangrijkste vaststellingen rechtspersonen	13

IV. Tweede toelichting door Hilde François	14
1. De geconsolideerde rekening ESR 2010	14
1.1. Vorderingsaldo	15
1.2. Opmerkingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde rekening ..	15
1.3. Aanbevelingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde rekening .	16
2. Brutogeconsolideerde schuld van de Vlaamse Gemeenschap	16
2.1. Vaststellingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde schuld	16
2.2. Geconsolideerde schuld is stabiel	16
2.3. Perimeter bij rapportering over uitvoering begroting wijkt af van perimeter geconsolideerde schuld	16
2.4. Tabel bevat netto-schuldcijfers	17
2.5. Cijfers instellingen van 2013, 2014 en 2015 worden vermengd.....	17
2.6. Onduidelijkheid over welke schulden zijn opgenomen	17
2.7. Geen info over geconsolideerde reserves/beleggingen	17
3. Reactie minister.....	17
V. Debat.....	18
1. Tussenkoms van Jan Bertels.....	18
2. Tussenkoms van Björn Rzoska.....	18
3. Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz.....	18
4. Repliek van Raf Carmeliet	19
4.1. Tussenrekeningen	19
4.2. Jaarafgrenzing	19
5. Repliek van Hilde François.....	19
5.1. Jaarafgrenzing	19
6. Repliek van minister Bart Tommelein.....	19
6.1. Fiscale ontvangsten in Orafin en het Vlaams Fiscaal Platform.....	19
6.2. Jaarafgrenzing	19
6.3. Duiding geven bij de uitvoeringsrekening van de begroting en bij de jaarrekening	20
6.4. FFEU	20
6.5. Monitoringrapport	20
6.6. Verkeersboetes.....	20
6.7. ESR-buffer	20
VI. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen en eindstemming	21
Gebuurde afkortingen	22
Bijlage: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be : Presentatie van het Rekenhof	

Op 25 oktober 2016 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 23/1) en tegelijkertijd het Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2015. Rapport over de algemene rekeningen 2015 van de Vlaamse Gemeenschap, de jaarrekeningen 2015 van de Vlaamse rechtspersonen en de Vlaamse ESR-geconsolideerde rekening 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 36-A/1. De presentatie van het Rekenhof is als bijlage opgenomen op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

I. Toelichting door Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Minister *Bart Tommelein* presenteert het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2015.

Dit is de effectieve en definitieve afsluiting van het boekjaar 2015. Dit boekjaar is, in ESR-resultaat uitgedrukt, afgesloten met een tekort van 299 miljoen euro. Dat is 294 miljoen euro beter dan de gecorrigeerde HRF-doelstelling van een tekort van 593 miljoen euro, die door de Hoge Raad van Financiën in maart 2015 werd vooropgesteld. Het Rekenhof heeft de verwerking van de gegevens van dit boekjaar grondig onderzocht en zal zijn eerder punctuele opmerkingen op het begrotingsjaar 2015 nu meedelen.

II. Toelichting door mevrouw Hilde François, raadsheer bij het Rekenhof

1. Inleiding

Hilde François zegt dat het Rekenhof zijn verslag over de algemene rekeningen 2015 van de Vlaamse Gemeenschap gebaseerd heeft op de algemene rekeningen die de minister aan het Rekenhof op 30 maart 2015 en op 23 juni 2016 heeft bezorgd en op de geconsolideerde cijfers uit de economische hergroepering die het Departement Financiën en Begroting het Rekenhof op 24 mei 2016 heeft toegezonden.

2. Algemene rekeningen en de ESR-geconsolideerde rekening

De controle van het Rekenhof betreft dus in eerste instantie de algemene rekeningen, die handelen over de ministeries en de diensten met afzonderlijk beheer.

De rekeningen geven geen geconsolideerd beeld, want de werking van de Vlaamse rechtspersonen maakt er geen deel van uit. Die rechtspersonen hebben aparte begrotingen en stellen ook aparte jaarrekeningen op, die ook door het Rekenhof worden geauditeerd.

Vanaf de algemene rekening over het begrotingsjaar 2020 voorziet de regelgeving in een certificering door het Rekenhof.

3. Aangepast publicatiebeleid Rekenhof

Het rekeningenrapport over 2015 is het eerste rapport dat voortvloeit uit het vernieuwde publicatiebeleid inzake financiële controle ten aanzien van het Vlaams Parlement (zie ook brief aan parlamentsvoorzitter van 15 maart 2016). Het

rapport bundelt de informatie uit het eerdere jaarlijkse verslag over de algemene rekeningen van de Vlaamse overheid, alsook de belangrijkste resultaten van de rekeningencontrole op de rechtspersonen, die tot vorig jaar in het najaar in het rekeningenboek verschenen.

Voorts zal het Rekenhof de resultaten van zijn financiële themaonderzoeken ('fito's') voortaan gespreid over het jaar in afzonderlijke verslagen publiceren.

Zo zullen de resultaten van het onderzoek over de uitvoering van de besparings- en begrotingsmaatregelen 2015 eerstdaags aan het parlement bezorgd worden. Daarnaast staat er ook een financieel themaonderzoek geprogrammeerd over de fusies in de Vlaamse overheid en over de impact van de zesde staatshervorming op de Vlaamse overheid.

Het nieuwe publicatiebeleid is onder meer ingegeven door de overweging de communicatie aan het Vlaams Parlement te vereenvoudigen door de opmerkingen bij de rapportering over de begrotingsuitvoering te rapporteren in één jaarlijks document. Het concept van het rekeningenrapport laat tevens toe de deadline van het Rekendecreet te respecteren en tegelijk op dat moment al een maximum aan beschikbare controle-informatie te verstrekken. Bovendien biedt de vroege publicatie het Vlaams Parlement de kans de controleresultaten te gebruiken bij de bespreking van de begroting voor het volgende jaar.

De financiële themarapporten (fito's) zullen de impact van de audits vergroten doordat ze handelen over duidelijk afgebakende onderwerpen op maat van de vakcommissies van het Vlaams Parlement. De afzonderlijke themarapporten zorgen tevens voor een meer over het jaar gespreide informatiestroom naar het Vlaams Parlement.

4. Rapporteringscyclus

De kalender van het Rekendecreet bepaalt strikt het verloop van de rapporteringscyclus, van het opstellen van de rekeningen over het verloop van de controleactiviteiten tot de uiteindelijke goedkeuring van de algemene rekeningen door het Vlaams Parlement. De algemene rekeningen moeten voor 31 maart worden voorgelegd aan het Rekenhof, waar de Vlaamse Regering dit jaar in geslaagd is. Artikel 32 van het Rekendecreet bepaalt dat het Rekenhof voor 31 mei zijn opmerkingen over de algemene rekeningen meedeelt aan de Vlaamse Regering, die voor 21 juni antwoordt op die opmerkingen. Voor 30 juni bezorgt het Rekenhof dan zijn opmerkingen samen met het antwoord van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement. Vervolgens dient de Vlaamse Regering tegen 15 september een ontwerp van decreet over de goedkeuring van de algemene rekeningen in bij het Vlaams Parlement, dat het uiterlijk op 31 oktober goedkeurt.

5. Structuur van het rekeningenrapport 2015

De structuur van het rekeningenrapport omvat een hoofdstuk over de controle van de algemene rekeningen. In een tweede deel komen de belangrijkste vaststellingen aan bod die voortvloeien uit de controles bij de Vlaamse openbare rechtspersonen uitgevoerd door het Rekenhof of die voortvloeien uit de certificeringsverslagen van de bedrijfsrevisoren. Vervolgens maakt het Rekenhof de aansluiting tussen de uitvoeringscijfers in de algemene rekeningen en de ESR-geconsolideerde uitvoeringscijfers die resulteren in het vorderingensaldo 2015 van de Vlaamse Gemeenschap. Bijlage 4 herneemt exhaustief het antwoord van de minister op de opmerkingen van het Rekenhof.

III. Toelichting door Raf Carmeliet, eerste auditeur bij het Rekenhof

1. Algemene Rekeningen

1.1. Wat?

Raf Carmeliet zegt dat de algemene rekeningen bestaan uit een bedrijfseconomische jaarrekening met een balans en een resultatenrekening alsook een toelichting en uit een rapport over de uitvoering van de begroting opnieuw met een toelichting. Een belangrijke toelichting is deze waarin de samenhang tussen de bedrijfseconomische en de budgettaire rapportering wordt verklaard, de reconciliatie genaamd.

1.2. Begrotingsresultaat 2015

De uitvoeringsrekening van de begroting 2015 van de Vlaamse overheid toont op grond van de verantwoordingen van 23 juni 2016 een positief begrotingsresultaat van 3,8 miljard euro, tegenover een begrotingsresultaat van -1,3 miljard euro in 2014. Het positieve begrotingsresultaat 2015 van de algemene rekeningen is grotendeels te danken aan de terugbetaling door KBC van de Vlaamse overheidssteun. Die terugbetaling was ook niet voorzien in de aangepaste begroting 2015. In vergelijking met 2014 is de begrotingsuitvoering 2015 sterk beïnvloed door de overgedragen bevoegdheden van de zesde staatshervorming. De benuttigingspercentages voor de DAB's liggen kunstmatig laag aangezien in de begrotingscijfers de overgedragen en over te dragen saldi opgenomen zijn en in de uitvoeringscijfers niet.

2. Rapportering over de uitvoering van de begroting

2.1. Uitsluitend gedetailleerde cijfers, maar geen inhoudelijke bespreking en analyse

Wat de rapportering over de uitvoering van de begroting betreft stelt het Rekenhof in eerste instantie vast dat de rapportering louter per kredietsoort de totalen van de uitvoering van de begrotingsprogramma's en begrotingsartikelen geeft. De algemene rekeningen, noch het jaarverslag van de Vlaamse overheid geven verdere toelichting bij de uitvoeringscijfers: zij lichtten bijvoorbeeld de mate van (onder)aanwending van de kredieten niet toe en verstrekken geen commentaar over het behalen van de begrotingsdoelstellingen.

2.2. Problemen van jaarafgrenzing

Net zoals in de voorgaande jaren heeft de Vlaamse overheid belangrijke uitgaven niet aangerekend in het jaar waarop ze betrekking hadden:

- zo werd de definitieve afrekening van de personenbelasting- en btw-toewijzingen en federale dotaties uit de Bijzondere Financieringswet niet toegerekend aan het boekjaar 2015;
- het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) boekte 1,8 miljoen euro te ontvangen facturen, terwijl in het eerste kwartaal van 2016 8,7 miljoen euro facturen betrekking hadden op prestaties of leveringen die in 2015 plaatsvonden, dus ook dat jaar dienen te worden geboekt;
- het definitieve saldo van de jaarlijkse dotatie aan het Gemeentefonds voor het jaar 2015 van 78,6 miljoen euro werd ook niet in 2015 aangerekend.
- binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden vooral de afrekeningen van heel wat subsidiestromen pas in het volgende jaar aangerekend. Voor de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg en voor de

diensten logistieke hulp gaat het al gauw over subsidiesaldi van meer dan 66 miljoen euro;

- bij de DAB Vlaams Infrastructuurfonds werden voor ongeveer 70 miljoen euro uitgaven met betrekking tot 2015 aangerekend op de begroting 2016. Deze administratie heeft wel al duidelijk inspanningen geleverd en plant nog inspanningen, maar het probleem is dus nog niet volledig opgelost;
- ten slotte liet de Vlaamse overheid na te innen opbrengsten te boeken voor de opbrengsten uit verkeersovertredingen. Die inkomsten komen misschien niet kasmatisch binnen, maar al gevorderde bedragen moeten in de boekhouding opgenomen worden. Dat is wel extracomptabel gecorrigeerd met een zogenaamde ESR-correctie.

Het niet-correct toerekenen van ontvangsten en uitgaven aan het jaar waarop ze betrekking hebben, heeft een impact op het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid. Bij het recurrent optreden van de toerekeningsverschuiving blijft de impact uiteraard beperkt tot het verschil in verschuiving tussen de twee jaren.

2.3. Ontvangsten Bijzondere Financieringswet

De spreker vervolgt met de ontvangsten. Ingevolge de Bijzondere Financieringswet (BFW) heeft Vlaanderen recht op personenbelasting- en btw-toewijzingen, alsook op dotaties en Vlaamse gewestelijke opcentiemen op de personenbelasting.

De Vlaamse overheid heeft de toewijzingen en de dotaties in de uitvoeringsrekening van de begroting aangerekend op het moment van de doorstortingen zoals bepaald in de wettelijke en reglementaire regels voor de toekenning ervan. Dit is echter niet conform het Rekendecreet volgens hetwelk moet geboekt worden op het moment dat de vordering vaststaat. ESR-matig worden de middelen wel correct aangerekend omdat de Europese verordening toestaat dat transfers tussen overheden worden aangerekend op het moment dat ze plaatsvinden volgens de betaalkalender van de toegewezen bedragen of de dotaties.

Voor de voorschotten op de opcentiemen volgt de Vlaamse overheid in de uitvoeringsrekening van de begroting hetzelfde aanrekeningsprincipe, namelijk boeking van de ontvangen voorschotten in 2015 volgens de Bijzondere Financieringswet. De ESR-matige aanrekening wordt nadien gecorrigeerd door het Instituut voor de Nationale Rekeningen. Het Rekenhof stelde vast dat de gewestbelastingen in de economische hergroepering ten onrechte als een inkomensoverdracht van de federale overheid werden aangerekend terwijl het om eigen ontvangsten gaat. Vanaf 2016 wordt dat rechtgezet.

De uitgaven die overeenkomstig de Bijzondere Financieringswet van de toegewezen bedragen in mindering werden gebracht, met name 84,5 miljoen euro responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenen en 30,2 miljoen euro bijdrage Pendelfonds, zijn als minderontvangst verwerkt in de totalen van de toegewezen bedragen. Het Instituut voor de Nationale Rekeningen adviseerde expliciet de stromen van de bijdrage Pendelfonds rechtstreeks als onderlinge overdracht op te nemen, dus als overdracht van het Vlaamse aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De minister antwoordde dat de bijdrage Pendelfonds vanaf de begroting 2017 correct zal worden aangerekend.

In de uitvoeringsrekening van de begroting rekent de Vlaamse overheid de ontvangsten ingevolge de Bijzondere Financieringswet aan op slechts twee begrotingsartikelen. De minister beloofde in de omschrijving van de boekingen meer detail op te nemen, maar vanuit controle- en transparantiestandpunt vindt het Rekenhof dit onvoldoende. Voor veel kleinere ontvangsten zijn er wel

afzonderlijke begrotingsartikelen. De megabedragen op slechts twee artikelen aanrekenen is onverantwoord.

2.4. Onvangsten van gewestelijke belastingen

De gewestbelastingen zijn conform het Rekendecreet geboekt in de algemene rekeningen. Wel gebruikt het Instituut voor de Nationale Rekeningen hier de zogenaamde getransactionaliseerde kasbasis om tot de ESR-aanrekening te komen, dus eigenlijk om de kasontvangsten beter te laten overeenstemmen met de inkohieringen. Dit geeft een verschil in aanrekening van 248 miljoen euro.

3. Balans en resultatenrekening

3.1. De actiefzijde

De bedrijfseconomische balans en resultatenrekening geven een volledig beeld van de financiële toestand van de Vlaamse Gemeenschap. Het balanstotaal 2015 sluit af op 37,5 miljard euro, of een stijging van bijna 1,5 miljard. Dit is voornamelijk een gevolg van de gestegen materiële en financiële vaste activa. Voorts staat er in de balans ook een belegging van 1 miljard euro mogelijk gemaakt door de vervroegde terugbetaling van de overheidssteun door KBC. De belangrijke stijging van de vorderingen op korte termijn weerspiegelt de opstart van de eigen inning door VLABEL van de registratierechten en de erfbelastingen.

3.2. De passiefzijde

Aan de passiefzijde van de balans dient vermeld te worden dat de zesde staatshervorming ten onrechte een impact heeft op de post kapitaal. Die post bevat namelijk voor 186,7 miljoen euro negatieve afrekeningen van uitgaven gedaan door federale operatoren in het kader van de zesde staatshervorming. Die hoort volgens het Rekenhof niet thuis op die post.

3.3. Opmerkingen bij de balans

3.3.1. *Materiële vaste activa*

De materiële vaste activa vormen de grootste balanspost, maar ze vertonen een aantal belangrijke gebreken. Zo verplicht artikel 23 van het Rekendecreet een inventaris op te stellen van alle activa en passiva. Ook het federale koninklijk besluit tot vaststelling van het boekhoudplan legt dat op aan de Vlaamse Gemeenschap. Tot nog toe is artikel 23 niet in werking getreden.

3.3.2. *FFEU*

Eind 2015 werd het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU), opgeheven. De FFEU-projecten werden via globale boekingen geactiveerd in de balans van de Vlaamse Gemeenschap. Zo bestond de wegen- en fietspadenaangroei uit vier projecten die werden overgeboekt naar het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Het Rekenhof heeft al vorig jaar opgemerkt dat de overheid de FFEU-investeringen per project overboekt, maar dat zij geen informatie beschikbaar stelt over de deelprojecten. Dat maakt een correcte opvolging van de materiële vaste activa onmogelijk.

3.3.3. *Netto boekwaarde materiële vaste activa kunstmatig hoog*

De afschrijvingen van de materiële vaste activa bedroegen in 2015 slechts 77 miljoen euro of 0,26 percent van de netto boekwaarde van de vaste activa. De Vlaamse overheid baseert haar waarderingsregels voor de materiële vaste activa

nog altijd op het (verouderde) koninklijke besluit van 25 juni 1976 betreffende de afschrijvingen en rechtzettingen in de vermogenscomptabiliteit van de Staat. De afschrijvingstermijnen in dat koninklijk besluit stroken niet met de economische levensduur van de investeringen. Zo is voor de belangrijkste deelrubriek van de materiële vaste activa, de werken van burgerlijke bouwkunde, wegen en fietspaden 22.765 miljoen euro op grond van dat koninklijk besluit vrijgesteld van afschrijving. Dit leidt tot een significante overwaardering van de materiële vaste activa.

3.3.4. *Vaste activa in aanbouw*

Ten slotte merkt het Rekenhof op dat heel wat afgewerkte investeringsprojecten in de rubriek vaste activa in aanbouw blijven staan, allicht omdat de informatie over de ingebruikname ervan niet doorstroomt naar de boekhouding. Het Rekenhof onderzocht de ouderdomsbalans van de activa in aanbouw en stelde vast dat ongeveer de helft of 1,8 miljard euro betrekking had op investeringsprojecten van meer dan tien jaar oud. Het is volgens het Rekenhof weinig waarschijnlijk dat deze projecten eind 2015 nog niet afgewerkt en in gebruik genomen waren.

De minister heeft in zijn antwoord op de opmerkingen van het Rekenhof gewezen op het project 'Optimalisatie inventaris investeringsgoederen'. Het project heeft als doel overeenstemming te bekomen tussen de werkelijke toestand en de toestand in Orafin. In 2016 zou alvast de nadruk liggen op de onroerende goederen. Het Rekenhof zal dit uiteraard opvolgen. De problematiek inzake de waarderings- en afschrijvingsregels van de materiële vaste activa staat in 2016 ook op de agenda van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen.

3.3.5. *Financiële vaste activa*

Wat de financiële vaste activa betreft stelde het Rekenhof vast dat de waardering of met andere woorden de nettoboekwaarde in een aantal gevallen sterk hoger is dan de intrinsieke waarde van de participaties. Ook de informatie over de financiële vaste activa in de toelichting bevatte onvolkomenheden. Zo was de lijst met participaties onvolledig. Dat werd gedeeltelijk rechtgezet in de aangepaste algemene rekeningen die eind juni aan het Rekenhof werden bezorgd.

3.4. *Vorderingen*

Wat de vorderingen betreft, merkte het Rekenhof op dat de lening van de BAM dient te worden toegevoegd aan de financiële vaste activa. BAM is immers een verbonden onderneming.

De ingevolge de zesde staatshervorming door het Vlaamse Energieagentschap overgenomen energieleningen dienen te worden overgeboekt van de kortetermijnvorderingen naar de langetermijnvorderingen.

De oninbare vordering van het Agentschap Wonen op de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen van 59,3 miljoen euro werd nog steeds niet ten laste van het resultaat genomen. Daar dit een oude vordering betreft zou dit ook geen impact hebben op vorderingensaldo.

In zijn Rekeningenboek 2013 merkte het Rekenhof al op dat het Vlaams Infrastructuurfonds de openstaande vorderingen met veel vertraging inde, door juridische geschillen of procedurele vertragingen in schadedossiers, maar ook door een gebrek aan opvolging van de openstaande vorderingen. Het aandeel van de meer dan een jaar vervallen vorderingen in het geheel van de openstaan-

de vorderingen bedroeg eind 2015 nog ongeveer 40 percent of 18,3 miljoen euro tegenover 45 percent in 2013.

De vorderingen van de Vlaamse Belastingdienst worden niet in Orafin opgevolgd. Het Rekenhof stelde echter een verschil vast van 43 miljoen euro tussen de openstaande vorderingen in het Vlaams Fiscaal Platform en in de boekhouding van de Vlaamse Gemeenschap. De minister heeft geen reactie gegeven op die vaststelling.

Voor oude vorderingen waarvan de inning twijfelachtig is, is het boeken van waardeverminderingen vereist. In zijn verslag over de algemene rekening 2014 heeft het Rekenhof een eigen raming van de vereiste waardeverminderingen gemaakt. De berekening resulteerde in een vereiste afwaardering van 259,5 miljoen euro. Voor het verslag over de algemene rekening 2015 kon het Rekenhof dezelfde oefening niet maken voor alle openstaande vorderingen aangezien het de details van een aantal randsystemen niet volledig in overeenstemming kon brengen met het totaal van de openstaande vorderingen op de balans. Waardeverminderingen zijn niet onbelangrijk, aangezien deze resulteren in ESR-matige uitgaven of minderontvangsten.

3.5. Eigen vermogen

De spreker vervolgt met de financieringskant of de passiva. Zoals al vermeld, is het eigen vermogen in 2015 niet alleen veranderd ten gevolge van de resultaatsverwerking 2015 maar ook als gevolg van de volgende drie factoren: de afrekening van de uitgaven gedaan door de federale operatoren; de inkanteling van de opgeheven rechtspersonen Pensioenfonds en Toekomstfonds; de saldi van de uitvoeringsrekeningen van de diensten met afzonderlijke beheer, toegevoegd aan de rubriek kapitaal.

3.6. Voorzieningen

Het Rekenhof merkte in zijn rapport op dat de Vlaamse overheid tot nog toe geen enkele voorziening boekte. Voorzieningen hebben geen impact op het vorderingsaldo, maar de opname ervan in de balans zou een correcter beeld geven van de potentiële verplichtingen van de Vlaamse overheid. Bij wijze van voorbeeld verwijst het Rekenhof naar de hangende geschillen die het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) opvolgt. Eind 2015 vertegenwoordigden zij een bedrag van bijna 700 miljoen euro.

3.7. Overlopende rekeningen

Eén van deze rekeningen is een zogenaamde tussenrekening met een saldo per 31 december 2015 van 436 miljoen euro. 320 miljoen euro van dit saldo, grotendeels daterend van 2009, kon tot op heden nog niet begrotingsmatig worden uitgesplitst. Het gaat in principe om doorstortingen van de Vlaamse Gemeenschap aan provincies en gemeenten. Door die bedragen over te boeken naar schuldrekeningen wordt de effectieve schuldpositie per balansdatum van de Vlaamse Gemeenschap ten opzichte van de gemeenten pas duidelijk. Het Rekenhof beveelt voor een grotere transparantie dan ook aan de schulden op de tussenrekening over te boeken naar de overige schulden.

3.8. Resultatenrekening

De Vlaamse overheid heeft het boekjaar 2015 afgesloten met een positief resultaat van 2,4 miljard euro, een stijging met 2,2 miljard euro tegenover 2014. De verbetering van het resultaat is een gevolg van de aanzienlijk gestegen financiële opbrengsten ten belope van 1,3 miljard euro. Er waren ook heel wat

uitzonderlijke opbrengsten in 2015, met name de inkanteling van de FFEU-projecten en de inboeking van het openstaande bedrag van een lange termijnvordering op de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen ten belope van 330 miljoen euro.

3.9. Federale operatoren

De federale operatoren voerden de verrichtingen uit voor rekening van de Vlaamse overheid in het kader van de zesde staatshervorming. Aangezien het verrichtingen voor Vlaanderen zijn, moeten die worden aangerekend in de Vlaamse rekeningen. Die aanrekeningen gebeuren op basis van informatie verstrekt door de federale operatoren. Hoe en wanneer de informatie wordt verstrekt is hoofdzakelijk geregeld in een horizontaal protocol tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten. Wegens de laattijdige doorstroming van de gegevens van deze federale operatoren, vonden er echter na de aflegging van de algemene rekeningen nog boekingen plaats met betrekking tot 2015. Die hebben de uitgaven met in totaal 36,3 miljoen euro verminderd. Zoals reeds gezegd zal dat ook aan bod komen in het financieel thema-onderzoek dat het Rekenhof momenteel uitvoert.

De economische hergroepering 2015 die door het Departement Financiën en Begroting werd afgesloten en ingediend bij het Instituut voor de Nationale Rekeningen op 20 mei 2016, hield op zijn beurt geen rekening met boekingen uitgevoerd op 25 en 27 mei 2016 voor 7,6 miljoen euro aan uitgaven. Dat bedrag is bijgevolg niet in rekening gebracht voor de berekening van het vorderingensaldo. Het is wel in rekening gebracht in de economische hergroepering die een tweetal weken geleden bij het Vlaams Parlement werd ingediend en afsluit met een vorderingentekort van 303,9 miljoen euro.

Voor een aantal van de begrotingsartikelen met betrekking tot de overgedragen bevoegdheden werden de kredieten onderschat, wat overschrijdingen tot gevolg had. De belangrijkste overschrijdingen zijn te vinden bij de woonfiscaliteit en de dienstencheques (tabel pag. 36 van het rapport).

3.10. Betaalgedrag

De beleidsnota's 2014-2019 van Financiën en Begroting en Mobiliteit en Openbare Werken formuleerden als doelstelling de tijdige betaling van facturen en de vermindering van verwijlintresten. De grafiek maakt duidelijk dat de verwijlintresten ten opzichte van vorig jaar zijn gedaald maar dat deze nagenoeg op het niveau van 2012 zijn blijven hangen.

In 2015 betaalde de rechtspersoon Vlaamse overheid één op vijf facturen te laat, waardoor de doelstelling van een maximale tijdige betaling vanaf 1 januari 2015, niet werd gehaald. De administratie beaamde dat de gemiddelde doorlooptijd van elektronische facturatie vrij hoog is. Dit kan volgens haar worden toegeschreven aan de tijd die nodig is voor de inhoudelijke controle van de facturen, ook bij elektronische facturen en de administratie wijst ook op een specifiek probleem met betrekking tot de facturen die afkomstig zijn van de ICT-leverancier van de Vlaamse overheid. De aangerekende prestaties zouden niet gelinkt kunnen worden met de bestelde opdrachten en de facturen worden geregeld inhoudelijk betwist.

4. Jaarrekeningen Vlaamse rechtspersonen

4.1. Afspraken single audit 2015

4.1.1. Jaarlijkse afsprakennota

De jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen worden gecontroleerd met toepassing van het single-auditprincipe. De jaarlijkse concrete afspraken inzake single audit werden voor het boekjaar 2015 vastgelegd in een afsprakennota van 30 oktober 2015. De nota legt uit op welke manier het Rekenhof, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren en het Departement Financiën en Begroting hun financiële controles onderling afstemmen wat betreft de controleplanning, -werkzaamheden en -resultaten. Bij hun controles passen alle partijen het single-auditprincipe toe en bouwen ze zoveel mogelijk verder op de resultaten van de andere controleactoren. Krachtens de afsprakennota dient het Rekenhof aan de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en aan het Vlaams Parlement verslag uit te brengen over de naleving van de single-auditafspraken.

4.1.2. Evaluatie samenwerking

Het Rekenhof evalueerde de samenwerking. Daartoe vulden de auditeurs van het Rekenhof een vragenlijst in over hoe zij de toepassing van de single-auditprincipes percipieerden. Hieruit bleek in eerste instantie een sterke verbetering inzake de inzage van de werkpapieren van de bedrijfsrevisoren door het Rekenhof. In 86 percent van de significante dossiers heeft het Rekenhof gebruik gemaakt van dat recht wat een sterke verhoging is tegenover 2014, toen dat maar 45 percent was. Volgens de auditeurs was er algemeen gezien in 54 percent van de dossiers een vlotte samenwerking tussen de bedrijfsrevisor en het Rekenhof.

4.1.3. Ook van toepassing op universiteiten en hogescholen vanaf 2016

In oktober 2015 trof de Vlaamse Regering ook een besluit om single audit ook van toepassing te verklaren op de universiteiten, hogescholen en een aantal andere ambtshalve geregistreerde instellingen van hoger onderwijs. Het besluit preciseert de onderlinge afstemming.

4.2. Belangrijkste vaststellingen rechtspersonen

Het Rekenhof integreerde in zijn rekeningenrapport ook de belangrijkste vaststellingen die voortvloeien uit de controle van de jaarrekeningen van de Vlaamse rechtspersonen. Over het algemeen werden deze rekeningen (door de bedrijfsrevisor) afgesloten zonder voorbehoud.

4.2.1. Jaarafgrenzing

Jaarafgrenzingsproblemen kwamen in 2015 ook voor bij een aantal Vlaamse rechtspersonen. Als voorbeeld verwijst de spreker naar het verwerken van de subsidiesaldi van het betrokken jaar in het volgende jaar door Kind en Gezin of naar de aanrekening van de tewerkstellingspremies van het laatste kwartaal van het betrokken jaar in het volgende jaar door de VDAB.

4.2.2. Geen uniformiteit in aanrekeningsregels

Vervolgens stelde het Rekenhof vast dat in enkele beleidsdomeinen de boekhoudkundige aanrekeningsregels op verschillende wijze worden toegepast. Zo verschillen binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie de aanrekeningsregels voor de subsidieverlenende instellingen, waaronder het

Hermesfonds, het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie. Het Hermesfonds rekent kasmatig aan terwijl de twee andere entiteiten op transactiebasis aanrekenen. Dergelijke verschillen hypothekeren een correcte consolidatie. Ook de dotaties voor de uitgaven van de overgedragen bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming resulteerden in verschillen tussen de aangerekende dotaties bij de VDAB en de overeenstemmende uitgaven bij het departement.

4.2.3. Rechtspersoonsgebonden vaststellingen

Voor de individuele rechtspersonen wil het Rekenhof de aandacht vestigen op de volgende vaststellingen.

Bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap werden de persoonlijke assistentiebudgetten in het verleden onmiddellijk aangerekend op de economische code 34.31, dus als een definitieve uitgave, ondanks het voorstel van het Rekenhof om het als een kredietverlening aan gezinnen te boeken. Vermoedelijk zal dit vanaf 2016 worden gecorrigeerd. De bedrijfsrevisor formuleerde om die reden een voorbehoud bij de jaarrekening 2015. Het Rekenhof berekende dat, mochten de correcties volledig in 2015 gebeuren, het een positieve impact van 16,3 miljoen euro op het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid zou hebben. In principe is deze correctie uiteraard te spreiden over de laatste vijf jaar, de periode dat er met voorschotten voor persoonlijke assistentiebudgetten gewerkt wordt.

Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap boekte in 2015 een vordering op het UZ Gent voor de terbeschikkingstelling van de gebouwen ten belope van 20,6 miljoen euro, maar boekte de overeenstemmende schuld niet. Het UZ Gent daarentegen boekte de schuld, maar ook de vordering tegenover de Vlaamse Gemeenschap. Aangezien het UZ Gent niet tot de consolidatieperimeter behoort, heeft dat dus een positieve impact op het vorderingensaldo. Het Instituut voor de Nationale Rekeningen zou dat corrigeren bij de notificatie van eind september 2016.

Het Hermesfonds voerde in 2015 nog altijd een boekhouding op kasbasis. Mocht het de boekhouding op transactiebasis hebben gevoerd, dan had het nog een aanrekening van in totaal 12,2 miljoen euro uitgaven in de rekening 2015 moeten opnemen.

Het Rekenhof merkte ten slotte op dat het vastleggings- en uitvoeringsniveau van de investeringsprojecten bij het FFEU een lange doorlooptijd kenden. Eind 2015 bedroegen de nog vast te leggen investeringsprojecten 219,8 miljoen euro en stegen de openstaande vastleggingen tot 209,6 miljoen euro. Na de opheffing van het FFEU schuift de uitvoering van deze projecten binnen de begroting van het ministerie, de DAB of de betrokken rechtspersoon.

IV. Tweede toelichting door Hilde François

1. De geconsolideerde rekening ESR 2010

Hoewel het Rekendecreet nog niet voorziet in een controle van de geconsolideerde rekening, maakt het Rekenhof in zijn rekeningenrapport toch de aansluiting tussen de uitvoeringscijfers in de algemene rekeningen en de geconsolideerde uitvoeringscijfers, aldus Hilde François. De reden is dat het Vlaams Parlement veel belang hecht aan het vorderingensaldo en de geconsolideerde schuldpositie.

Het geconsolideerde saldo van de economische hergroepering vloeit echter niet rechtstreeks voort uit de geboekte ontvangsten en uitgaven van de ministeries, DAB's en rechtspersonen. In eerste instantie worden terecht door het Departement Financiën en Begroting alle interne verrichtingen en interne stromen binnen de Vlaamse consolidatiekring geëlimineerd. Vervolgens worden ook de kapitaal- en schuldverrichtingen geëlimineerd, beter bekend als de ESR-codes 8 en 9.

De economische hergroepering vormt de basis voor het Instituut voor de Nationale Rekeningen om de overheidsrekeningen op te maken. Om tot het volledige ESR2010-conforme geconsolideerde vorderingensaldo voor de nationale rekeningen te komen, worden in een laatste stap nog een aantal extra-comptabele ESR-correcties doorgevoerd, hoofdzakelijk ingevolge het verstrengd Europees toezicht en ingevolge een onvolledige consolidatiekring.

De ESR-gecorrigeerde ontvangsten 2015 van de Vlaamse overheid bedroegen 37,9 miljard euro, of een stijging met 38 percent of ongeveer 10,5 miljard euro ten overstaan van 2014. Ook de uitgaven stegen met 36,5 percent, hetzij 10,2 miljard euro en bedragen eind 2015 ongeveer 38,1 miljard euro.

1.1. Vorderingensaldo

Het vorderingensaldo van de economische hergroepering resulteerde in een negatief saldo van 173 miljoen euro. Om van het saldo van de economische hergroepering (-173 miljoen euro) tot het ESR-vorderingensaldo te komen (-296,3 miljoen euro), voerde het departement nog extracomptabele correcties uit ten belope van -123,3 miljoen euro. Het vorderingensaldo dat deze maand door de Vlaamse Regering aan het Vlaams parlement werd meegedeeld bedraagt -303,9 miljoen euro en houdt rekening met de 7,6 miljoen extra uitgaven die voortvloeien uit de afrekening van de federale operatoren.

1.2. Opmerkingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde rekening

De consolidatiekring waarop de Vlaamse Regering zich baseert voor de ESR-geconsolideerde rekening is ten opzichte van 2014 uitgebreid met 22 entiteiten, voornamelijk vennootschappen van de groepen rond de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen en de Limburgse Reconversiematschappij.

De toegepaste consolidatiekring sluit echter niet volledig aan met de lijst met publieke eenheden code 13.12, Vlaamse deelstaatoverheid, zoals die door de Nationale Bank wordt gepubliceerd. De lijst van de Nationale Bank van België bevat nog een aantal eenheden die niet mee worden geconsolideerd, in het bijzonder de scholengroepen en de instellingen van het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Een aantal entiteiten wordt ook louter per saldo geconsolideerd – bijvoorbeeld de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de universiteiten en hogescholen. Vanaf 2016 zouden de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het Vlaams Woningfonds en vanaf 2017 de universiteiten en hogescholen volwaardig meegeconsolideerd worden. Dit betekent uiteraard een verbetering en zal de transparantie van de geconsolideerde rekening ten goede komen.

Een deel van de rechtspersonen wordt door Europa niet beschouwd als entiteiten die deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid (S13.12) en krijgen een andere sectorclassificatie, zoals het Vlaams Zorgfonds. Hoewel het Zorgfonds niet tot de sector 13.12 behoort, voegt de Vlaamse overheid het vorderingensaldo van het Zorgfonds via een extracomptabele correctie toe aan het Vlaamse vorderingensaldo. Daarnaast zijn er ook nog andere Vlaamse rechtspersonen die onder de toepassing van het Rekendecreet vallen, maar die niet tot de sector

13.12 behoren zoals de Psychiatrische Zorgcentra Geel en Rekem, het UZ Gent en de Watergroep.

Het Rekenhof stelt ook vast dat de eliminatie van de interne stromen niet altijd sluitend is. Het Rekenhof beveelt dan ook aan om over de desbetreffende consolidatieverrichtingen afzonderlijk te rapporteren zodat wordt aangetoond dat deze geen impact hebben op het vorderingensaldo.

Het Rekenhof merkt vervolgens op dat de transparantie van de geconsolideerde rekening in belangrijke mate vermindert doordat er verschillende correcties op verschillende niveaus worden aangebracht. Enerzijds worden er correcties aangebracht op het niveau van de economische classificatie of hergroepering, in 2015 de correctie voor de gewestbelastingen en voor de opbrengsten uit verkeersboetes. Anderzijds worden nog een hele reeks extra-comptabele ESR-correcties afzonderlijk toegevoegd aan het saldo van die economische hergroepering. Als voorbeeld kan worden verwezen naar de extracomptabele VIPA-correctie waarin de begrotingsaanpassing 2015 voorzag. Die zou het vorderingensaldo negatief beïnvloeden ten belope van 184,2 miljoen euro. Zoals gezegd is daarvoor geen extracomptabele ESR-correctie doorgevoerd. De correctie blijkt dus alleen uit de uitvoeringsrekening 2015 van de rechtspersoon VIPA, wat voor het Vlaams Parlement onzichtbaar is.

Positief is de aankondiging van de administratie dat de rechtspersonen VMSW, VWF en ESF vanaf boekjaar 2016 volledig zullen worden mee geconsolideerd.

1.3. Aanbevelingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde rekening

Het Rekenhof beveelt aan voor de ESR-geconsolideerde rekening ernaar te streven het aantal correcties zo klein mogelijk te houden. Bovendien dienen de correcties transparant tot uiting te worden gebracht als extracomptabele correcties, tijdig te worden gerapporteerd en gedocumenteerd. Wat er uiteindelijk gerealiseerd werd van de ESR-correcties die bij de begroting werden vooropgesteld, dient voldoende te worden toegelicht.

2. Brutogeconsolideerde schuld van de Vlaamse Gemeenschap

2.1. Vaststellingen van het Rekenhof bij de geconsolideerde schuld

2.2. Geconsolideerde schuld is stabiel

Een laatste belangrijk aspect – ook in een Europees kader – is de brutogeconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid. De geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid houdt niet alleen rekening met de schuld van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap, maar ook met de financiële schuldpositie van de instellingen van de Vlaamse overheid. De geconsolideerde schuld blijft in 2015 nagenoeg stabiel op 18,9 miljard euro. De directe schuld nam af met 340,9 miljoen euro. Daarbij wordt in de tabel nog geen rekening gehouden met het positieve saldo op de zichtrekening van 409 miljoen euro en met de Silvesterbelegging van 1 miljard euro die ervoor zorgen dat de directe schuld de facto veel lager is dan eind 2014.

2.3. Perimeter bij rapportering over uitvoering begroting wijkt af van perimeter geconsolideerde schuld

De perimeter bij de rapportering over de uitvoering van de begroting wijkt af van de perimeter van de geconsolideerde schuld. De gerapporteerde geconsolideerde brutoschuld houdt bijvoorbeeld rekening met de schuld van het UZ Gent.

2.4. Tabel bevat nettoschuldcijfers

De tabel van de geconsolideerde schuld bevat alleen nettocijfers. De leningen die entiteiten binnen de consolidatieperimeter onderling aangingen, komen er niet in tot uiting.

2.5. Cijfers instellingen van 2013, 2014 en 2015 worden vermengd

Het Rekenhof kon voor een aantal belangrijke instellingen de schuldbedragen niet aansluiten met de gegevens uit de boekhouding van de betrokken instellingen. Het stelde tevens vast de schuldcijfers voor sommige instellingen nog betrekking hadden op de toestand van de schulden van vorige jaren.

Zo bleek uit een analyse dat de schulden van universiteiten en hogescholen zeker 100 miljoen hoger zijn dan wat het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer vermeldt, en dat de schulden niet per instelling worden weergegeven.

Ook de schuld van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen wordt met 130,7 miljoen euro onderschat.

2.6. Onduidelijkheid over welke schulden zijn opgenomen

Er is ook geen duidelijkheid over welke schulden opgenomen worden in de geconsolideerde schuld.

2.7. Geen info over geconsolideerde reserves/beleggingen

Ten slotte biedt het rapport Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer geen overzicht van de geconsolideerde reserves of beleggingen. De evolutie van die kasreserves zou een belangrijke rol moeten spelen in het thesauriebeheer van de Vlaamse overheid.

3. Reactie minister

Het Rekenhof ontving op 23 juni 2016 het antwoord van de minister op zijn opmerkingen. Samen met het antwoord werden aangepaste Algemene Rekeningen 2015 aan het Rekenhof voorgelegd. De Vlaamse minister van Financiën en Begroting verstrekte verder in zijn antwoord verduidelijking bij een aantal van de opmerkingen van het Rekenhof.

Hij kondigde ook enkele maatregelen aan. Zo wordt een aantal aspecten op de agenda van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen geplaatst, bijvoorbeeld de jaarafgrenzing van de aanrekening van toelagen en subsidies en de waarderings- en afschrijvingsregels van materiële vaste activa.

De minister gaf ook mee dat het Departement Financiën en Begroting reeds is gestart met het project 2016-2020 – Optimalisatie inventaris investeringsgoederen behorende tot de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap en rechtspersonen die ingestapt zijn in Orafin.

Ten slotte beloofde de minister na te gaan hoe ook voor de vorderingen die geglobaliseerd in Orafin worden ingevoerd een ouderdomsbalans kan aangeemaakt worden.

V. Debat

1. Tussenkoms van Jan Bertels

Jan Bertels hoopt dat het vernieuwde publicatiebeleid ervoor zal zorgen dat er bij de volgende begroting meer rekening wordt gehouden met de opmerkingen van het Rekenhof.

Hij wil graag wat meer verduidelijking van de afvaardiging van het Rekenhof bij de 320 miljoen euro schuld aan de gemeenten op de tussenrekeningen. Spreker vraagt of hij dit goed heeft begrepen.

Hij attendeert de minister op de algemene opmerking van het Rekenhof dat de Vlaamse Regering onvoldoende verantwoording aflegt over de aanwending van de begrotingskredieten en het daarmee uitgevoerde beleid. Het Vlaams Parlement moet samen met de regering op zoek naar een betere werkwijze, iets wat het lid een work-in-progress noemt.

Het verbaast hem dat de minister niet antwoordde op de opmerkingen over het verschil in vorderingen tussen het Vlaams Fiscaal Platform en Oradin.

Aangezien de ESR-buffer van 100 miljoen euro in 2015 voor 54 miljoen euro gebruikt is, dus voor de tweede keer op rij aangewend wordt, neemt het parlements lid aan dat de ESR-buffer door de Vlaamse Regering niet meer zal worden voorgesteld als een krediet dat geen impact heeft op het ESR-vorderingensaldo in de begroting 2017.

2. Tussenkoms van Björn Rzoska

Björn Rzoska begrijpt dat de doorschuiving tussen de jaren mogelijk een nuloperatie is omdat ze jaar na jaar voor een gelijkaardig bedrag gebeurde. Is het mogelijk een overzicht te geven wat er de voorbije jaren doorgeschoven is en zo een beeld te krijgen op het jaarlijkse effect op het vorderingensaldo?

Het Rekenhof vraagt al sinds 2014 meer informatie over de FFEU-middelen en -projecten. Waarom krijgt het die beloofde informatie niet?

Ook hem intrigeert het verschil tussen de openstaande fiscale vorderingen in Oradin en het Vlaams Fiscaal Platform (43 miljoen euro).

Hij vraagt de minister om het monitoringrapport van het derde kwartaal 2016 aan het parlement te bezorgen zodat het de uitvoering van de begroting kan beoordelen.

3. Tussenkoms van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz informeert hoe het Rekenhof de maatregelen evalueert die de regering nam om het betaalgedrag te verbeteren.

Voorts vraagt hij naar suggesties om de betaling van elektronische facturen vlotter te laten verlopen.

Hij wil ook graag de mening van het Rekenhof over de samenwerking met de federale operatoren.

Uit het rapport blijkt duidelijk dat de enorme versnippering van het Vlaamse overheidslandschap de rapportage en controle tot een omvangrijk werk maken,

dat beslag legt op heel wat tijd van diverse administraties, niet in het minst het Rekenhof. Het komt er dus op het overheidslandschap te vereenvoudigen, zoals in het regeerakkoord staat.

Tot slot vraagt hij de minister of het al duidelijk is wie de verkeersboetes boekt, de federale of Vlaamse overheid en hoe de verdeling van deze middelen tussen beide beleidsniveaus precies zal gebeuren.

4. Repliek van Raf Carmeliet

4.1. Tussenrekeningen

Raf Carmeliet antwoordt aan Jan Bertels dat het Rekenhof niet weet wat er achter het bedrag op de tussenrekeningen schuilt. Het staat er al jaren, maar is allicht geen echte schuld aan de gemeenten. Op andere orderrekeningen zijn nieuwe schulden geboekt en vaak heffen die bedragen elkaar op. De administratie zoekt het uit. Het Rekenhof vraagt het systeem van tussenrekeningen te verlaten en voortaan de post 'overige schulden' daarvoor te gebruiken.

4.2. Jaarafgrenzing

Het Rekenhof stelt al jaren jaarafgrenzingsproblemen vast, zonder de juiste omvang ervan te kunnen bepalen. Het is dus moeilijk de impact ervan over die jaren te becijferen. Het komt erop aan in de toekomst de bedragen in het juiste jaar te boeken, wat het eerste jaar voor extra uitgaven kan zorgen.

5. Repliek van Hilde François

5.1. Jaarafgrenzing

Een correcte jaarafgrenzing is volgens *Hilde François* sowieso nodig met het oog op de certificering tegen 2020 anders zal het Rekenhof daar een voorbehoud voor moeten maken.

6. Repliek van minister Bart Tommelein

6.1. Fiscale ontvangsten in Orafin en het Vlaams Fiscaal Platform

Minister *Bart Tommelein* antwoordt dat VLABEL zich in eerste instantie heeft geconcentreerd op het effectief innen van de registratie- en erfrechten. Het correct invoeren van de dossiergegevens in het Vlaams Fiscaal Platform en in de centrale boekhouding zal één van de volgende actiepunten van transitie zijn.

6.2. Jaarafgrenzing

Om jaarafgrenzingsproblemen bij de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen te vermijden, wordt er gewerkt aan een betere registratie op verschillende vlakken. Elk jaar wordt de correcte boekingsprocedure voor de te ontvangen facturen toegelicht via verschillende kanalen, mails, opleidingen en intranet. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van de beleidsdomeinen zelf om de aanrekening op het juiste begrotingsjaar te boeken. Hij zal zijn collega-ministers bij de les houden.

De Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen zal daarnaast het complexe probleem aanpakken. Ze zal een plan van aanpak opmaken om de regels voor het begroten en boeken van toelagen en subsidies te onderzoeken. Die uitgebreide oefening moet uitmonden in adviezen. Tot slot wordt er gewerkt aan een actualisatie van de boekhoudregels, om een correcte aanrekening te

vergemakkelijken. Zoals het Rekenhof aangeeft is er elk jaar allicht een gelijkaardige overdracht, waardoor de impact op het vorderingensaldo beperkt is.

6.3. Duiding geven bij de uitvoeringsrekening van de begroting en bij de jaarrekening

Gezien de strikte timing voor de indiening van de algemene rekeningen, ontbrak het de administratie aan tijd om meer duiding te geven bij de uitvoeringsrekening van de begroting en bij de jaarrekening.

Bijkomend moest de administratie dit jaar ook de verrichtingen van de federale operatoren verwerken. De doorstroming van informatie vanuit deze federale operatoren had eveneens impact op de timing van de opmaak van de algemene rekeningen.

Daarnaast lopen er ook al een aantal initiatieven die de transparantie van de begroting en uitvoering moeten verhogen. Enerzijds heeft het Vlaams Parlement een werkgroep aangesteld die de leesbaarheid van de begroting aanpakt. Anderzijds zal de Vlaamse Regering de komende jaren onderzoeken hoe verdere stappen gezet kunnen worden naar een prestatiebegroting. Op termijn zal dat zowel voor de opmaak als voor de rapportering over de begrotingsuitvoering tot meer transparantie leiden.

6.4. FFEU

Vanaf het begrotingsjaar 2016 wordt het Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven geïntegreerd in de algemene rekeningen, wat de problemen die het Rekenhof aanhaalt, oplost.

6.5. Monitoringrapport

Het monitoringrapport zal één van de volgende dagen aan het Vlaams Parlement overgemaakt worden.

6.6. Verkeersboetes

De verkeersboetes van 2015 zijn pas begin 2016 gedeeltelijk gestort. Toch heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen al in een volledige aanrekening van de ESR-geconsolideerde ontvangsten voorzien. De Vlaamse Regering heeft recht op die middelen. Het is aangekaart op de interministeriële conferentie en wordt nu opgevolgd door minister Johan Van Overtveldt.

6.7. ESR-buffer

De minister zegt tot slot dat de buffer besproken zal worden bij de begrotingsopmaak 2017.

VI. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen en eindstemming

Het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse rechtspersonen zonder raad van bestuur voor het begrotingsjaar 2015 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 23/1) wordt met 10 stemmen bij 3 onthoudingen ongewijzigd aangenomen.

Paul VAN MIERT,
voorzitter

Jos LANTMEETERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BAM	Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
BFW	Bijzondere Financieringswet
btw	belasting over de toegevoegde waarde
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
HRF	Hoge Raad van Financiën
ICT	informatie- en communicatietechnologie
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
UZ Gent	Universitair Ziekenhuis Gent
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VFLD	Vlaams Fonds voor de Lastendelging
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VWF	Vlaams Woningfonds